

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	การจัดการป่าชุมชน : กรณีศึกษาร้านแม่จองไฟ ตำบลห้วยฮ้อ อำเภอทอง จังหวัดแพร่
ชื่อผู้เขียน	นายอารมย์ ชมขวัญญู
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ	รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชัย สมितिไกร ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ประหยัด ปานดี กรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ลิสุวรรณ กรรมการ
	บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปรัชญา แนวคิด และวิธีการจัดการป่าชุมชนของชาว
กะเหรี่ยงบ้านแม่จองไฟ ตำบลห้วยฮ้อ อำเภอทอง จังหวัดแพร่

วิธีการศึกษากระทำโดยการเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพควบคู่กันไป โดยใช้แบบ
สอบถาม แบบสัมภาษณ์ การสังเกต ตลอดจนการสนทนากับผู้นำชุมชน ผู้รู้ ผู้อาวุโส จากนั้นนำ
ข้อมูลที่ได้มาจัดลำดับความสำคัญตามประเด็นที่วางไว้และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ใช้สถิติพรรณนาและ
คำร้อยละ มีผลสรุปได้ดังนี้

ปรัชญา ชาวกะเหรี่ยงบ้านแม่จองไฟมีปรัชญาในการดำรงชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ โดดเด่นกว่า
ชาวเขากลุ่มอื่นๆ มีความเชื่อในสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติตามบรรพบุรุษสืบต่อกันมายาวนาน ชาว
กะเหรี่ยงมีความเชื่อเรื่องป่ากับพิธีกรรม โดยเชื่อว่า ในป่าจะมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มีภูตผี เทพดา นางไม้
และวิญญาณของบรรพบุรุษสถิตย์อยู่ ทำให้วิถีชีวิตของชาวกะเหรี่ยง มีความผูกพันกับป่า
ตลอดเวลา และเชื่อว่าสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาตินี้สามารถบันดาลให้เกิดสิ่งที่ดีและชั่วร้ายให้กับตน
และชุมชนได้ จึงมีการเช่นไหว้บรรพบุรุษ การเลี้ยงผี เป็นวัฒนธรรม ประเพณี ปฏิบัติสืบต่อกันมา

แนวความคิด เนื่องจากชาวกะเหรี่ยงในอดีต มีการอพยพเคลื่อนย้ายชุมชนอยู่บ่อยครั้ง และยากลำบากมาก เมื่อได้มาตั้งชุมชนอยู่ในพื้นที่อุดมสมบูรณ์ กอปรกับมีความรักและผูกพันกับป่าเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ชาวกะเหรี่ยงจึงมีความคิดในการดูแลรักษาป่า ชาวกะเหรี่ยงมีความคิดว่าน้ำในห้วยย่อมมาจากป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ย่อมเป็นแหล่งอาหารที่ดี และเป็นแหล่งสมุนไพรอีกด้วย วิถีชีวิตของชาวกะเหรี่ยงจึงผูกพันกับป่าตลอดเวลา และมีความคิดว่าถ้าขาดป่าชุมชนคงอยู่ไม่ได้ จึงมีความคิดในการดูแลรักษาป่าไม้ ให้อยู่ในสภาพที่คงความอุดมสมบูรณ์ตลอดไป

วิธีการจัดการป่าของชุมชนบ้านแม่จองไฟ ชาวกะเหรี่ยงบ้านแม่จองไฟ มีศักยภาพในการจัดการป่าที่ดีมาก มีผู้นำที่เข้มแข็ง ชุมชนได้กำหนดข้อห้าม กฎระเบียบของชุมชนขึ้น และสามารถบังคับใช้กับสมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การห้ามตัดไม้ในเขตป่าที่อนุรักษ์ไว้มาใช้สอย การห้ามนำของป่ามาขาย การห้ามเผาป่า และยังมีการสร้างแนวกันไฟ แนวเขตป่าไม้แสดงไว้อย่างชัดเจน นอกจากนี้สมาชิกในชุมชนจะกีดกันและไม่ให้ความร่วมมือกับบุคคลภายนอกชุมชน ที่จะมาแสวงหาผลประโยชน์จากป่าที่ชุมชนดูแลอยู่ ตลอดจนสมาชิกในชุมชนมีจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์ป่าไม้ จึงทำให้สภาพป่าไม้ของชุมชนบ้านแม่จองไฟยังคงความอุดมสมบูรณ์ต่อไป

Independent Study Title Forest Management by Communities : A Case Study of
Ban Mae Chong Phai, Tambon Huay Or, Amphoe Long,
Changwat Phrae.

Author Mr. Arom Chomkwan.

M.A. Man and Environment Management.

Examining Committee :

Associate Prof. Dr.Chuchai Smithikrai	Chairman
Associate Prof. Prayad Pandee	Member
Associate Prof. Dr. Chukait Leesuwana	Member

Abstract

The purpose of this research was to study the philosophy, concept and methods of community forest management of the Karen people at Ban Mae Chong Phai village, Tambon Huay Or, Amphoe Long, Changwat Phrae.

In this research, both qualitative and quantitative data were collected by means of questionnaires, interviews, observations and discussions with community leaders and senior members of the village. Then, the data were classified and analyzed by using descriptive statistic and percentage. Following is the result of the research ;

Philosophy The Karen at Ban Mae Chong Phai village has an outstanding philosophy which make them different from those of other tribes. They do believe in superstition like their ancestors did. Their belief in forest and ceremony is based on holy spirits, nymphs, ghosts, and ancestor's spirits. The Karen's ways of life are mostly bound to the forest. They believe that

these supernatural powers or beings are able to cause good or bad effect to them and their community. Therefore, a traditional ceremony to pay homage to ancestor's spirits and other spirits is still in practice.

Concept In the past, Karen people moved from place to place very often. Life was difficult then. Once they had settled down in a fertile land, they thought about reserving the forest. Karen people have close relationship with it. They know that a small brook is a result of a fertile land. They also know that a fertile forest is a very good resource for foods and herbs. They know that they could not survive without a forest. Then they want to conserve it in perfect conditions.

Ban Mae Chong Phai community forest management The Karen at Ban Mae Chong Phai village has a very high potential in forestry management. They have a very strong leader. They have set up rules and regulations with a very effective enforcement in their community regarding forestry management. For example, no cutting of trees in conservation area for any purpose, no selling of stuffs from forest, no burning in the forest, building of fire protection line and clear forest border. Furthermore, the villagers will not give suitable cooperation to any outsider who wish to seek advantage from the community forest. The villager's good attitude toward forest conservation enable Ban Mae Chong Phai community forest to be fertile.